

Taideyliopiston vaalisääntö

Taideyliopiston hallitus 11.5.2023

Sisällysluettelo

LUKU 1 Yleisiä määräyksiä ja määritelmiä	3
1 § Yleisiä määräyksiä	3
2 § Määritelmiä	3
LUKU 2 Äänioikeus ja vaalikelpoisuus	4
3 § Äänioikeus	4
4 § Vaalikelpoisuus	4
LUKU 3 Vaalitoimikunta	5
5 § Vaalitoimikunta	5
LUKU 4 Toimenpiteet vaalien järjestämiseksi	6
6 § Vaalitiedote	6
7 § Vaaliluettelo	6
8 § Alustavan vaaliluettelon oikaiseminen ja vaaliluettelon vahvistaminen	6
9 § Ehdokasasettelu	6
10 § Vaaliliitot	7
11 § Ehdokasilmoitusten ja vaaliliittoilmoitusten tarkastaminen ja ehdokaslistan laatiminen	7
LUKU 5 Vaalitoimitus	7
12 § Äänestäminen	7
LUKU 6 Äänten laskenta ja vaalin tuloksen vahvistaminen	8
13 § Äänten laskenta	8
14 § Hallituksen vaalin tuloksen vahvistaminen	8
15 § Yliopistokollegion vaalin tuloksen vahvistaminen	8
16 § Akatemian johtokunnan vaalin tuloksen vahvistaminen	9
17 § Vaalin tuloksen vahvistamista koskevat muut määräykset	9
18 § Vaalipöytäkirja	9
LUKU 7 Muut määräykset	10
19 § Muutos toimielimen jäsenen asemassa ja toimielimen täydentäminen	10
20 § Vaalin tuloksen mitätöinti	10
21 § Valituskielto	10
22 § Voimaantulo	10

LUKU 1 Yleisiä määräyksiä ja määritelmiä

1 § Yleisiä määräyksiä

Sen lisäksi, mitä yliopistolaissa (558/2009) ja Taideyliopiston johtosäännössä säädetään, noudatetaan tätä vaalisääntöä

1. Taideyliopiston hallituksen yliopistoyhteisöä edustavien jäsenten,
2. Taideyliopiston yliopistokollegion sekä
3. Taideyliopiston akatemioiden johtokuntien vaaleissa.

Vaalit ovat välittömät ja suhteelliset ja vaalien äänten laskennassa käytetään D'Hondtin menetelmää.

Vaaliliittojen muodostamisesta sekä vaaliliittojen asemasta suhteellisessa vaalissa säädetään vaalisäännön 10 ja 13 §:ssä.

Vaalit toteutetaan avoimena listavaalina.

Vaalit ovat salaiset.

Opiskelijoiden valinnan yliopiston toimielimiin järjestää ylioppilaskunta.

2 § Määritelmiä

Taideyliopiston tätä vaalisääntöä noudattavissa vaaleissa tarkoitetaan seuraavilla käsitteillä:

Vaalisalaisuus: Äänestäjän oikeus antaa äänensä siten, että kukaan ei saa tietää, ketä hän on äänestänyt. Vaalisalaisuudella pyritään siihen, että äänestäjä voi äänestää vapaasti ja oman tahtonsa mukaisesti välittämättä sosiaalisesta painostuksesta.

Ryhmä: Se yliopistoyhteisön ryhmä, jossa henkilö on 3 ja 4 §:n mukaan äänioikeutettu ja vaalikelpoinen.

Välittömät vaalit: Vaaleissa äänestetään suoraan äänestäjän itse valitsemaa ehdokasta.

Vaaliliitto: Kahden tai useamman ehdokkaan vaaleja varten solmima liitto.

Avoin listavaali: Äänestäjä voi äänestää vaaliliitossa olevaa tai vaaliliiton ulkopuolella olevaa ehdokasta. Vaaliliiton sisäinen läpimenojärjestys määräytyy sen listan ehdokkaiden äänimäärästä.

Suhteellinen vaalitapa: Vaalitapa, jossa edustajat valitaan niin, että vaaliliiton paikkamäärä on suhteessa sen ehdokaslistan yhteisäänimäärään.

D'Hondtin menetelmä: Suhteellisessa listavaalissa käytetty menetelmä, jolla listan saamien äänimäärien perusteella jaetaan ryhmälle kuuluvat paikat listoille. Aluksi lasketaan kunkin vaaliliiton saama kokonaisäänimäärä. Sen jälkeen kussakin vaaliliitossa ehdokkaat asetetaan järjestykseen henkilökohtaisten äänimäärien perusteella. Jokainen ehdokas saa vertausluvun siten, että eniten ääniä saanut ehdokas saa vertausluvukseen vaaliliiton koko äänimäärän, toiseksi eniten ääniä saanut puolet vaaliliiton äänimäärästä, kolmanneksi tullut yhden kolmasosan ja niin edelleen. Lopuksi ehdokkaat asetetaan vertauslukujen mukaiseen järjestykseen, ja läpi pääsee niin monta ehdokasta kuin edustajia valitaan.

LUKU 2 Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

3 § Äänioikeus

Äänioikeus on Taideyliopistoon työsuhteessa olevalla henkilöllä lukuun ottamatta harjoittelijoita seuraavin edellytyksin: Työsuhteen hoitoprosentti on vähintään 30 %, ja työsuhde on voimassa syyslukukaudella pidettävissä vaaleissa vaalivuoden syyskuun 1. päivänä sekä vaalipäivänä ja kevätlukukaudella pidettävissä vaaleissa vaalivuoden tammikuun 1. päivänä sekä vaalipäivänä.

Henkilöllä on äänioikeus joko

ryhmässä 1: Yliopiston professorit, jossa edellytetään, että tehtävään on otettu toistaiseksi tai vähintään kahden vuoden määräajaksi;

tai

ryhmässä 2: Opetus- ja tutkimushenkilöstö sekä muu henkilöstö.

Henkilö voi olla äänioikeutettu vain yhden akatemian johtokunnan vaalissa.

Äänioikeutettu kuuluu vaaleissa siihen akatemiaan tai yksikköön ja ryhmään, johon hänen työtehtävänsä on sijoitettu vaalivuoden syyskuun 1. päivänä tai tammikuun 1. päivänä.

Epäselvässä tilanteessa vaalitoimikunta ratkaisee, missä akatemiassa ja ryhmässä henkilö on äänioikeutettu ja vaalikelpoinen.

4 § Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoisuus tarkoittaa oikeutta asettua vaalissa ehdolle omassa ryhmässään. Vaalikelpoisuus edellyttää, että henkilö on 3 §:n mukaisesti vaalissa äänioikeutettu.

Vaalikelpoisia ovat omissa ryhmissään ja akatemioiden johtokuntien osalta akatemioidensa kaikki äänioikeutetut lukuun ottamatta seuraavia poikkeuksia:

- 1) Taideyliopiston hallituksen yliopistoyhteisöä edustavien jäsenten vaalissa vaalikelpoisia eivät ole yliopiston rehtori, vararehtorit, dekaanit sekä varadekaanit,

hallituksen nimittämät ja suoraan rehtorin alaisuudessa toimivat johtajat sekä yliopistokollegion jäsenet ja varajäsenet.

- 2) Yliopistokollegion vaalissa vaalikelpoisia eivät ole yliopiston rehtori, vararehtorit, dekaanit ja varadekaanit, hallituksen nimittämät ja suoraan rehtorin alaisuudessa toimivat johtajat sekä yliopiston hallituksen jäsenet;
- 3) Akatemian johtokunnan vaalissa vaalikelpoisia eivät ole dekaani ja varadekaanit.

LUKU 3 Vaalitoimikunta

5 § Vaalitoimikunta

Yliopistossa on rehtorin asettama vaalitoimikunta (Taideyliopiston johtosääntö 22 §).

Vaalitoimikunnan toimikausi on voimassa toistaiseksi ja sen kokoonpanoa tarkistetaan ja muutetaan tarvittaessa.

Rehtori nimeää vaalitoimikunnalle puheenjohtajan ja sihteerin. Vaalitoimikunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan.

Vaalitoimikunnan jäseniksi nimetään puheenjohtajan lisäksi lainopillinen neuvonantaja, viestinnän edustaja sekä 2–4 muuta yliopiston henkilökuntaan kuuluvaa jäsentä.

Vaalitoimikunnan tehtävänä on

- 1) johtaa ja valvoa vaalien toimeenpanoon liittyvien tehtävien toteutumista;
- 2) julkaista vaaleja koskeva vaalitiedote;
- 3) julkistaa alustavat vaaliluettelot ja käsitellä alustavia vaaliluetteloja koskevat oikaisuvaatimukset ennen lopullisten vaaliluettelojen vahvistamista;
- 4) vahvistaa lopulliset vaaliluettelot ja asettaa ne nähtäville yliopiston käytänteiden mukaisesti;
- 5) julkaista yhteinen luettelo ehdokkaista ja vaaliliitoista sekä antaa vaalimainoksia koskevat ohjeet;
- 6) julistaa vaalien tulos;
- 7) käsitellä ja ratkaista vaalien toimittamiseen liittyvät kysymykset;
- 8) ratkaista tämän vaalisäännön soveltamisen tulkintaongelmat ja antaa tarvittaessa soveltamisohjeita;
- 9) informoida yhteisöä ja toimielimiä vaalien toteuttamiseen ja niiden tuloksiin liittyvistä asioista.

Vaalitoimikunta kokoontuu puheenjohtajansa tai varapuheenjohtajansa kutsusta. Vaalitoimikunta päättää siitä, kuinka paljon etukäteen kokous tulee kutsua koolle.

Vaalitoimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan lisäksi vähintään kaksi jäsentä on läsnä.

Vaalitoimikunnan kokouksista laaditaan pöytäkirja.

LUKU 4 Toimenpiteet vaalien järjestämiseksi

6 § Vaalitiedote

Vaalitoimikunta julkaisee vaalitiedotteen vähintään seitsemän päivää ennen alustavien vaaliluetteloiden julkistamista. Vaalitiedote julkaistaan yliopiston käytänteiden mukaisesti yliopiston sisäisillä verkkosivuilla.

Vaalitiedotteesta tulee käydä ilmi

- 1) valittavien lukumäärä yksiköittäin;
- 2) alustavien vaaliluetteloiden julkistamista ja niitä koskevia oikaisuvaatimuksia koskevat tiedot;
- 3) ehdokasasettelua koskevat tiedot;
- 4) vaalitoimitusta koskevat tiedot;
- 5) äänestystapa;
- 6) vaalien tuloksen julkistamista koskevat tiedot; sekä
- 7) muut vaalin toimittamiseen liittyvät olennaiset tiedot.

7 § Vaaliluettelo

Henkilön äänioikeus ja vaalikelpoisuus määritetään vaaliluettelossa.

Vaaliluetteloon merkitään kunkin henkilön oikeus osallistua yliopistokollegion, hallituksen ja akatemian johtokunnan vaaliin sekä henkilön äänioikeus ja vaalikelpoisuus ryhmässään.

Vaalitoimikunta julkistaa alustavan vaaliluettelon vähintään viisi viikkoa ennen vaalipäivää. Alustava vaaliluettelo on nähtävillä viiden työpäivän ajan.

8 § Alustavan vaaliluettelon oikaiseminen ja vaaliluettelon vahvistaminen

Henkilö, joka katsoo, että alustavassa vaaliluettelossa on hänen vaalioikeuteensa vaikuttava virhe, voi jättää vaalitoimikunnalle osoitetun kirjallisen oikaisuvaatimuksen vaaliluettelon nähtävilläoloaikana.

Oikaisuvaatimus toimitetaan kirjaamoon.

Vaalitoimikunnan on annettava päätöksensä oikaisuvaatimukseen viiden työpäivän kuluessa alustavan vaaliluettelon nähtävilläoloajan päättymisestä. Tämän jälkeen vaalitoimikunta vahvistaa ja julkistaa lopullisen vaaliluettelon.

Vaalitoimikunta voi käsitellä omasta aloitteestaan alustavassa vaaliluettelossa havaitsemansa ilmeiset virheet.

9 § Ehdokasasettelu

Vaalikelpoisilla on oikeus asettua ehdolle vaalissa kymmenen työpäivän kuluessa lopullisen vaaliluettelon vahvistamisesta. Ehdokkaaksi asettuminen edellyttää vähintään yhden samaan ryhmään kuuluvan äänioikeutetun henkilön kannatusta.

Ehdokkaaksi asetetaan toimittamalla vaalitoimikunnan sihteerille ehdokasilmoitus. Vaalitoimikunnan sihteeri varmistaa, että ehdokasilmoitus on asianmukaisesti täytetty sekä varmistuu ehdokkaan vaalikelpoisuudesta.

10 § Vaaliliitot

Kahdella tai useammalla ehdokkaalla on 9 § 1 momentissa määrätyn ajan kuluessa oikeus muodostaa vaaliliitto omassa ryhmässään. Henkilö voi olla ehdokkaana vain yhdessä vaaliliitossa.

Jokaisella vaaliliitolla tulee olla yhteyshenkilö. Yhteyshenkilö vastaanottaa vaaliliiton puolesta sille osoitetut tiedonannot.

Vaaliliitoista ilmoitetaan vaalitoimikunnalle toimikunnan antaman ohjeistuksen mukaisesti.

11 § Ehdokasilmoitusten ja vaaliliittoilmoitusten tarkastaminen ja ehdokaslistan laatiminen

Vaalitoimikunta tarkastaa ehdokasilmoitukset ja vaaliliittoilmoitukset. Vaalitoimikunta voi asettaa ilmoituksen täydentämistä varten määräajan.

Vaalitoimikunta laatii ehdokaslistat mahdollisen vaaliliitto- ja ehdokasilmoitusten täydentämiselle myönnetyn ajan päätyttyä.

Jos ehdokkaita on enemmän kuin valittavia jäseniä, vaalitoimikunta laatii listan ehdokkaista vaaliliittoittain. Toimikunta antaa kullekin ehdokkaalle vaalinumeron. Vaalinumerot määräytyvät arvonnin perusteella. Annettavat numerot alkavat numerosta 2.

Mikäli ehdokkaita on asetettu yhtä monta kuin vaalissa on valittavia jäseniä, vaalitoimitusta ei järjestetä, ja ehdokkaat katsotaan valituiksi. Vaalitoimikunta toteaa tuloksen.

Mikäli ehdokkaita on asetettu vähemmän kuin vaalissa on valittavia jäseniä, ehdokasasettelua jatketaan.

LUKU 5 Vaalitoimitus

12 § Äänestäminen

Vaaleissa saa äänestää vain 3 §:n mukaan äänioikeutettu henkilö. Äänioikeutettu saa äänestää vaalissa yhtä oman ryhmänsä ehdokasta.

Vaalit toteutetaan sähköisellä vaalijärjestelmällä, ellei rehtori vaalitoimikunnan esityksestä perustelluista syistä toisin päättä. Mikäli vaali katsotaan tarpeelliseksi toteuttaa lippuäänestyksenä, ohjeistaa vaalitoimikunta sen menettelytavat erikseen.

Yliopiston käyttämä sähköinen vaalijärjestelmä täyttää asianmukaiset tietoturva-vaatimukset. Järjestelmä suojaa äänioikeutetun äänestäjän henkilöllisyyden sekä vaalisalaisuuden.

Ääni annetaan sähköisellä äänestyslipulla sähköiseen vaaliuurna, joka on vaaleissa annetuista äänistä muodostuva tiedosto. Äänet säilytetään ennen vaalin tulosten vahvistamista sähköisessä vaaliuurnassa.

Välittömästi ennen äänestyksen alkamista vaalitoimikunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä sihteeri toteavat, että sähköinen vaaliurna on tyhjä. Sähköistä vaaliurnaa ei saa avata, eikä sinne kertyneitä ääniä laskea, ennen kuin äänestys on päättynyt.

LUKU 6 Äänten laskenta ja vaalin tuloksen vahvistaminen

13 § Äänten laskenta

Sähköinen vaalijärjestelmä laskee ja tarkistaa annetut äänet ja niiden laskennan.

Vaaleissa otetaan huomioon vain äänet, jotka on annettu tämän vaalisäännön ja vaalitoimikunnan antamien ohjeiden mukaisesti.

14 § Hallituksen vaalin tuloksen vahvistaminen

Äänestyksen tuloksen vahvistamiseksi hallituksen yliopistoyhteisöä edustavien jäsenten vaaleissa ehdokkaat asetetaan heidän vertauslukujensa mukaiseen järjestykseen ryhmässään. Valituksi tulee vertauslukujen mukaisessa suuruusjärjestyksessä niin monta ehdokasta kuin ryhmästä on valittavia riippumatta siitä, mihin vaaliliittoon he kuuluvat.

15 § Yliopistokollegion vaalin tuloksen vahvistaminen

Äänestyksen tuloksen vahvistamiseksi yliopistokollegion vaaleissa ehdokkaat asetetaan heidän vertauslukujensa mukaiseen järjestykseen ryhmässään. Valituksi tulee vertauslukujen mukaisessa suuruusjärjestyksessä ja johtosäännön 20 §:n määräykset huomioon ottaen niin monta ehdokasta kuin ryhmästä on valittavia riippumatta siitä, mihin vaaliliittoon he kuuluvat.

**"Taideyliopiston yliopistokollegioon kuuluu 18 jäsentä, joilla on henkilökohtaiset varajäsenet. Jäsenistä ja vastaavasti varajäsenistä 6 edustaa yliopiston professoreita, 6 muuta opetus- ja tutkimushenkilöstöä sekä muuta henkilöstöä ja 6 opiskelijointa." (JS 20§ 2mom)*

"Ryhmässä yliopiston professorit yliopistokollegiossa on 1–3 jäsentä jokaisesta johtosäännön 11 §:ssä mainitusta akatemiasta." (JS 20§ 3mom)

“Ryhmässä muu opetus- ja tutkimushenkilöstö sekä muu henkilöstö yliopistokollegiossa on vähintään yksi jäsen jokaisesta johtosäännön 11 §:ssä mainitusta akatemiasta sekä vähintään yksi jäsen siitä henkilöstön osasta, joka ei kuulu johtosäännön 11 §:ssä mainittuihin akatemioihin.” (JS 20§ 4mom)

Yliopistokollegion vaaleissa henkilökohtaisiksi varajäseniksi vahvistetaan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista yhtä monta kuin ryhmästä on valittu jäseniä riippumatta siitä, mihin vaaliliittoon he kuuluvat. Henkilökohtaisen varajäsenen tulee kuulua samaan akatemiaan tai yksikköön kuin se varsinainen jäsen, jonka varalle hänet valitaan kuitenkin niin, että mikäli samasta akatemiasta tai yksiköstä tulee valituksi vähintään kaksi varsinaista jäsentä, voivat heidän varajäsenensä kuulua mihin akatemiaan tai yksikköön tahansa.

16 § Akatemian johtokunnan vaalin tuloksen vahvistaminen

Äänestyksen tuloksen vahvistamiseksi akatemian johtokunnan vaalissa ehdokkaat asetetaan heidän äänimääränsä mukaiseen järjestykseen ryhmässään. Eniten ääniä saaneista julistetaan valituiksi niin monta ehdokasta kuin ryhmästä on valittavia. Mikäli akatemian johtokuntaan valitaan ryhmäkohtaiset varajäsenet, valitsematta jääneistä eniten ääniä saanut julistetaan valituksi ryhmäkohtaiseksi varajäseneksi.

17 § Vaalin tuloksen vahvistamista koskevat muut määräykset

Jos vaalissa annetut äänimäärät tai ehdokkaille lasketut vertausluvut ovat yhtä suuret, ratkaistaan ehdokkaiden keskinäinen järjestys suorittamalla arvonta sähköisessä järjestelmässä.

Vaalitoimikunta vahvistaa yliopistokollegion ja akatemioiden johtokuntien vaalien tuloksen.

Yliopistokollegio vahvistaa Taideyliopiston hallituksen yliopistoyhteisöä edustavien jäsenten vaalin tuloksen. (Yliopistolaki 22 §)

18 § Vaalipöytäkirja

Vaalitoimikunta laatii sähköisestä vaalijärjestelmästä saadusta vaalituloksesta pöytäkirjan, jonka allekirjoittavat puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja sihteeri. Pöytäkirjaan merkitään ainakin:

- 1) vaalipäivät sekä vaalitoimituksen aloittamis- ja päättymisaika;
- 2) tulosta todettaessa läsnä olleet vaalilautakunnan jäsenet;
- 3) äänioikeutta käyttäneiden lukumäärä;
- 4) annettujen äänien lukumäärä, tyhjää äänestäneiden lukumäärä ja molempien lukumäärä kussakin ryhmässä;
- 5) ehdokkaana olevien henkilöiden äänimäärä;
- 6) mahdolliset arvonnat sekä vaalin tulos.

Sähköisen vaalijärjestelmän tuottama ja vaalitoimikunnan kokouksessaan tarkistama raportti tulostetaan pöytäkirjan liitteeksi.

LUKU 7 Muut määräykset

19 § Muutos toimielimen jäsenen asemassa ja toimielimen täydentäminen

Toimielimen jäsen tai varajäsen menettää jäsenyytensä toimielimessä, kun hän menettää pysyvästi vaalikelpoisuutensa kyseisessä toimielimessä. Tilalle valitaan uusi jäsen tai varajäsen noudattaen 4 momentin määräyksiä.

Mikäli toimielimen jäsen tai varajäsen on hallintoelimen toimikauden aikana työstä vapautettuna siten, että työsuhteen hoitoprosentti yliopistoon ei ole vähintään 30 %, nousee hänen tilalleen työstä vapautuksen ajaksi varajäsen, jos tällainen on valittu.

Toimielimen jäsenen tai varajäsenen siirtyminen elimen toimikauden aikana enintään yhdeksi vuodeksi ryhmästä toiseen ei aiheuta toimielimen jäsenyyden menetystä.

Toimielin täydennetään seuraavasti:

- Hallituksen sisäisen jäsenen poistuessa järjestetään täydentävä vaali.
- Varsinaisen jäsenen poistuessa yliopistokollegiosta henkilökohtainen varajäsen siirtyy varsinaiseksi jäseneksi. Vaalitoimikunta varmistaa yliopistokollegiolle viimeksi käytyjen vaalien tuloksen, jonka perusteella yliopistokollegio täydentää uudella varajäsenellä kokoonpanonsa. Näin toimitaan myös, kun varajäsen poistuu yliopistokollegiosta.
- Varsinaisen jäsenen poistuessa akatemian johtokunnasta akatemian johtokunta täydentää kokoonpanoaan uudella jäsenellä viimeksi käydyn vaalin tuloksen mukaisesti. Vaalien tulos varmistetaan vaalitoimikunnalta. Mikäli akatemian johtokuntaan on valittu ryhmäkohtaiset varajäsenet, varajäsen siirtyy varsinaiseksi jäseneksi. Näin toimitaan myös, kun varajäsen poistuu johtokunnasta.

Mikäli yliopistokollegiota tai akatemian johtokuntaa ei voida täydentää viimeksi käydyn vaalin tuloksen mukaisesti, järjestetään täydennysvaali.

20 § Vaalin tuloksen mitätöinti

Jos vaalitoimikunta havaitsee, että vaalien toimittamisessa tai äänestystuloksen laskennassa on tapahtunut selkeä ja olennainen virhe, vaalitoimikunta päättää vaalitoimituksen tuloksen mitätöinnistä ja uusien vaalien järjestämisestä.

21 § Valituskielto

Toimielimen valintaa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta. (Yliopistolaki 84 §)

22 § Voimaantulo

Tämä vaalisääntö tulee voimaan 1.8.2023 lukien ja korvaa Taideyliopiston aiemman vaaliohjesäännön.